

Journal of Society and Politics Essays

Vol 3, No 9 spring 2025

Journal Homepage: <https://sanad.iau.ir/journal/jsp>

Online ISSN:2981- 1236

Research Paper

Title: Competition in the Cultural Domain of Greater Iran and the Necessity of Revising the Soft Power Policy of the Islamic Republic of Iran

Houshang Naderi Khakriz: PhD Student, Department of Political Science (Public Policy), Central Tehran Branch, Islamic Azad University, Tehran, Iran

Mojtaba Maghsoudi¹: Associate Professor, Department of Political Science, Central Tehran Branch, Islamic Azad University, Tehran, Iran

Nesa Zahedi: Assistant Professor, Department of Political Science, Central Tehran Branch, Islamic Azad University, Tehran, Iran.

Received: 2024/02/08 PP 33-54 Accepted: 2024/04/20

Abstract

This study examines the role of the Persian language as a strategic component of the Islamic Republic of Iran's soft power within the Persianate cultural sphere. The central research question is: How can Iran strengthen its cultural position and regional legitimacy by leveraging the capacities of the Persian language in competition with regional and global powers?

Using a qualitative research approach, this study employs document analysis and library research, applying Joseph Nye's soft power theory as its conceptual framework. According to Nye, culture, values, and foreign policy constitute the three primary sources of soft power.

The hypothesis suggests that in today's dynamic international and regional environment, hard power alone cannot meet Iran's security and cultural needs. Therefore, it is essential to utilize soft power tools—especially linguistic and cultural resources—to effectively shape regional influence.

The findings indicate that actors such as the United States, Turkey, and Saudi Arabia use media, cultural diplomacy, and language-based strategies to challenge Iran's influence. In contrast, Persian—deeply rooted in civilization—offers a unique opportunity to strengthen regional cultural identity and enhance Iran's soft power in the Persianate cultural sphere.

Keywords: Soft power, Cultural Iran field, regional competition, Persian language, cultural diplomacy

Citation: Naderi Khakriz,H. Maghsoudi,M. Zahedi,N. (2025). **Title: Competition in the Cultural Domain of Greater Iran and the Necessity of Revising the Soft Power Policy of the Islamic Republic of Iran", Quarterly Journal of Society and Politics Essays, Year 3, No. 9, spring, pp. 33-54..**

¹. Corresponding author: Mojtaba Maghsoudi Email: Maghsoudi42@yahoo.com , Tel: +98 09123303749

Extended Abstract

Introduction

Soft power has emerged as a pivotal element in the strategic toolkit of nations, particularly in the evolving landscape of regional and global politics. Defined by Joseph Nye as the ability to shape the preferences of others through appeal and attraction rather than coercion, soft power encompasses cultural influence, political values, and foreign policy. In the case of the Islamic Republic of Iran, its unique civilizational heritage and cultural depth offer a powerful foundation for soft power projection, especially within the Persianate cultural sphere. This sphere, composed of nations and communities with historical, linguistic, and cultural ties to the Persian language, represents a vital space for regional engagement. This study investigates the soft power capacity of Iran with a focus on how the Persian language can act as a catalyst for regional convergence and identity formation.

The research aims to answer the following core question: What strategies and policies have global and regional powers adopted to diminish Iran's cultural influence in the Persianate world, and how can Iran leverage the Persian language to enhance its legitimacy, regional appeal, and cultural leadership?

Methodology

This research adopts a qualitative, descriptive-analytical methodology based on documentary and library sources. Through this approach, it explores the theoretical framework of soft power as articulated by Joseph Nye, focusing on its three core sources: culture, political values, and foreign policy. The study conducts a comparative analysis of the strategies employed by regional rivals and international actors—such as the United States, Saudi Arabia, and Turkey—who are actively vying for influence in the Persianate sphere. The Persian language is analyzed both as a cultural instrument and as a policy tool, examining its role in shaping identity, diplomacy, and regional cooperation.

Results and Discussion

The findings of the study reveal that various global and regional powers have launched targeted soft power campaigns to undermine Iran's influence. Saudi Arabia, for instance, spreads its religious ideology through a network of mosques and

religious schools. Turkey has invested heavily in cultural exports like television series, music, and educational content to promote a Turkish-centric identity. The United States, meanwhile, dominates the information landscape with widespread media presence, cultural institutions, and academic exchanges. These efforts are not only aimed at advancing their own narratives but also at diluting Iran's cultural appeal in the region.

Despite these challenges, Iran possesses considerable cultural and linguistic capital. The Persian language remains one of the most enduring symbols of Iran's historical and civilizational identity. Its extensive literary tradition, philosophical heritage, and widespread historical influence render it an ideal vehicle for cultural diplomacy and regional engagement. In nations such as Afghanistan, Tajikistan, and parts of Central and South Asia, Persian continues to be a language of scholarship, art, and cultural memory.

However, Iran's soft power potential faces several obstacles: financial limitations, underinvestment in cultural and media diplomacy, lack of modern and strategic messaging, and insufficient promotion of the Persian language on regional and international platforms. There is also an institutional gap in coordinating soft power efforts across governmental and non-governmental actors.

To overcome these challenges, the study proposes several strategic recommendations:

Enhance cultural diplomacy through the establishment of Persian language and cultural centers in countries within the Persianate sphere.

Create transnational Persian-language media networks to promote Iranian-Islamic values and respond to cultural competition.

Strengthen academic collaboration by initiating joint educational programs, conferences, and research partnerships with regional universities.

Expand linguistic diplomacy by positioning Persian as a scientific, literary, and diplomatic language in regional and international discourse.

Promote regional networks and civil society exchanges grounded in shared Persianate heritage to foster cross-border cultural solidarity.

Keywords: Soft power, Persian language, Persianate cultural sphere, cultural

policymaking, regional competition, soft diplomacy, linguistic diplomacy

References

List of sources:

۱. Alotaibi, F. H. E. (۲۰۱۳). Strategies and sources of soft power in Saudi Arabia [Master's thesis, Universiti Sains Malaysia]. Metric No. P-Y d۲۲/۰۰۸(R).
۲. Amiri, M. (۲۰۱۹). The role of soft power in Russia's foreign policy (۲۰۰۴–۲۰۱۷) [PhD dissertation, Allameh Tabatabai University]. (in Persian)
۳. Barkey, H. J. (۲۰۱۱). Turkish foreign policy and the Middle East. CERI Strategy Papers, (Nl, ۱۰), ۱–۱۴. <http://www.ceri.sciencespo.org>
۴. Borschchevskaya, A. L. (۲۰۲۱). Russia's soft power projection in the Middle East. Military Review, November–December, ۲۲–۴۵. <https://www.armyupress.army.mil>
۵. Dehghani Firouzabadi, S. J., & Amiri, M. (۲۰۱۸). The triadic dimensions of soft power in Russia's foreign policy (۲۰۰۰–۲۰۱۹). Global Politics Journal, ۷(۴), ۹۹–۱۳۲. (in Persian)
۶. Dehshiri, M. R., & Ghafoori, M. (۲۰۱۵). Strategic requirements of the Islamic Republic of Iran regarding the new U.S. Middle East policies. Strategic and Macro Policies Quarterly, ۳(۱۲), ۱۷۵–۱۹۳. (in Persian)
۷. Fattah Ardakani, H., & Masoudnia, H. (۲۰۱۸). Analysis of soft power and its components from Joseph Nye's perspective (hard, soft, and smart). Journal of Soft Power Studies, ۸(۱۸), ۵۴–۶۵. (in Persian)
۸. Giannotta, V. (۲۰۲۲). Is Türkiye losing interest in partnership with the EU? Contemporary Political Studies Quarterly Journal, ۱۵(۱), ۴۹–۶۲.
۹. Giannotta, V., Cubukcuoglu, S. S., & Al Qutbah, S. (۲۰۲۲). Looking at Turkish foreign policy under the AKP rule. Contemporary Political Studies Quarterly Journal, ۱۵(۱), ۲۷–۴۸.
۱۰. Ghafarinezhad, M., Kazemi, H., & Yavari, H. (n.d.). Iran and Saudi Arabia: The regional competition of soft power. Iranian Political Studies Journal, ۱۲(۲), ۳۵۳–۳۷۵.
۱۱. IRNA. (۲۰۲۴, September ۲۸). Inauguration of Hafez Hall and Persian language class at School No. ۶۱ in Yerevan. Islamic Republic News Agency. <https://www.irna.ir/news/۸۵۶۰۹۲۶۲> (in Persian)
۱۲. Jodicke, Ansger. (2018, December 13). Religious soft power in the South Caucasus: The influence of Iran and Turkey. Caucasus Studies Quarterly Journal, 1–5.
۱۳. Joshi, A. (۱۹۹۹). The information revolution: Power political aspects. Strategic Analysis: A Monthly Journal of the IDSA, ۲۳(۶), ۱–۴۰.
۱۴. Kalathil, S. (۲۰۱۱). China's soft power in the information age: Think again. ISD Working Papers in New Diplomacy. Georgetown University, Edmund A. Walsh School of Foreign Service, ۱–۱۲.
۱۵. Karami, J., & Kouzehgar Kaleji, V. (۲۰۱۴). The anti-hegemonic model of Russia, China, and Iran against the U.S. Central Asia and the Caucasus Quarterly, ۸۴, ۱۲۷–۱۵۹. (in Persian)
۱۶. Katz, D. J. (۲۰۱۸). Multidimensionality: Rethinking power projection for the ۲۱st century. Parameters, ۴۸(۴), ۲۵–۳۲. <https://doi.org/10.1224/0095492610.5554>.
۱۷. Khatiashvili, M. (n.d.). Understanding Russia's soft power behavior in Georgia after the Russo-Georgian war. Ivane Javakhishvili Tbilisi State University, ۱–۲۰.
۱۸. Lukyanova, G., & Mironov, A. (۲۰۲۲). Turkey's policy in Central Asia: Are ambitions well-founded? Strategic Analysis: International Security, Society and Culture, Economy, ۱–۹.
۱۹. Maghsoodi, M., & Arab, M. (۲۰۱۱). Shahnameh: A platform for Iran's cultural-identity interaction with Persian-speaking countries. Political Studies Quarterly, ۴(۱۴), ۷۳–۹۲. (in Persian)
۲۰. Maghsoodi, M., & Arab, M. (۲۰۱۹). Reconsidering Iran's relations with Persian-

- speaking countries. *Southwest Asia Studies Quarterly*, ۱(۷), ۵۱–۵۰. (in Persian)
۲۱. Mirinam Niha, M. (۲۰۲۱). Analysis of UNESCO's cultural diplomacy in strengthening international cooperation with emphasis on the Iranian cultural civilization sphere [Master's thesis, University of Isfahan]. (in Persian)
۲۲. Moradi, J., & Sohrabian, A. (۲۰۲۲). Diplomacy and soft power of the Islamic Republic of Iran in the new Iraq. *International Political Studies Quarterly*, ۱(۳), ۱–۲۸. (in Persian)
۲۳. Nye, J. S. (۲۰۲۲). Soft power and great-power competition: Shifting sands in the balance of power between the United States and China. Center for China and Globalization. https://doi.org/10.1007_978-99-981
۲۴. Popescu, N. (۲۰۰۷). Russia's soft power ambitions. Centre for European Policy Studies, ۱۱۵, ۱–۹. <https://www.ceps.eu>
۲۵. Rouhani, H. (۲۰۲۴). Qatar's soft power and its economic development from ۲۰۱۰ to ۲۰۲۳ [Master's thesis, Islamic Azad University, Central Tehran Branch]. (in Persian)
۲۶. Sayama, O. (۲۰۱۹). China's approach to soft power: Seeking a balance between nationalism, legitimacy, and international influence. Royal United Services Institute for Defence and Security Studies, ۱–۱۵.
۲۷. Sergunin, A., & Karabeshkin, L. (۲۰۱۵). Understanding Russia's soft power strategy. *Politics*, ۳۳(۳–۴), ۳۴۷–۳۶۳. <https://doi.org/10.1111/pol.12109>
۲۸. Tabnak News Agency. (۲۰۱۴, April ۷). Central Asia: The neglected field in Iran's foreign policy. <https://www.tabnak.ir/news/390859> (in Persian)
۲۹. Uberoi, V. (۲۰۱۸). National identity – A multiculturalist's approach. *Critical Review of International Social and Political Philosophy*, ۲۱(۱), ۴۶–۶۴.

https://doi.org/10.1007_978-99-981

مقاله پژوهشی:

رقابت در حوزه ایران فرهنگی و لزوم بازنگری در سیاستگذاری قدرت نرم جمهوری اسلامی ایران.

هوشنگ نادری خاکریز: دانشجوی دکترا، گروه علوم سیاسی (سیاستگذاری عمومی)، واحد تهران مرکزی، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران

مجتبی مقصودی^۱: دانشیار، گروه علوم سیاسی، واحد تهران مرکزی، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران

نسا زاهدی، استادیار، گروه علوم سیاسی، واحد تهران مرکزی، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران.

دریافت: ۱۴۰۲/۱۱/۱۹ | صص ۳۳-۵۴ پذیرش: ۱۴۰۳/۰۲/۰۱

چکیده

این پژوهش به بررسی نقش زبان فارسی به عنوان یکی از مؤلفه‌های راهبردی قدرت نرم جمهوری اسلامی ایران در حوزه ایران فرهنگی می‌پردازد. پرسش اصلی تحقیق این است که: جمهوری اسلامی ایران چگونه می‌تواند با بهره‌گیری از ظرفیت‌های زبان فارسی، جایگاه فرهنگی و مشروعيت منطقه‌ای خود را در رقابت با قدرت‌های منطقه‌ای و جهانی تقویت کند؟

این تحقیق با رویکرد کیفی و روش تحلیل استنادی و کتابخانه‌ای انجام شده و از نظریه قدرت نرم جووف نای به عنوان چارچوب مفهومی بهره می‌گیرد. بر پایه این نظریه، فرهنگ، ارزش‌ها و سیاست خارجی، سه منبع اصلی قدرت نرم محسوب می‌شوند.

فرضیه تحقیق آن است که در شرایط پیچیده و پویای منطقه‌ای و بین‌المللی، تکیه صرف بر قدرت سخت نمی‌تواند نیازهای امنیتی و فرهنگی ایران را تأمین کند؛ بنابراین بهره‌برداری هوشمندانه از ابزارهای قدرت نرم، بهویژه منابع زبانی و فرهنگی، ضروری اجتناب‌ناپذیر است.

یافته‌ها نشان می‌دهد که بازیگرانی چون آمریکا، ترکیه و عربستان سعودی از رسانه، دیپلماسی فرهنگی و ابزارهای زبانی برای کاهش نفوذ ایران استفاده می‌کنند؛ در حالی که زبان فارسی به عنوان زبانی تمدنی، ظرفیت ممتازی برای تقویت هویت فرهنگی منطقه‌ای و افزایش قدرت نرم ایران در حوزه ایران فرهنگی دارد.

واژه‌های کلیدی: قدرت نرم، زبان فارسی، حوزه ایران فرهنگی، سیاستگذاری فرهنگی، رقابت منطقه‌ای، دیپلماسی نرم، دیپلماسی زبانی.

استناد: نادری خاکریزی، هوشنگ؛ مقصودی، مجتبی؛ زاهدی، نسا. (۱۴۰۴). رقابت در حوزه ایران فرهنگی و لزوم بازنگری در سیاستگذاری قدرت نرم جمهوری اسلامی ایران. *فصلنامه جستارهای جامعه و سیاست*, سال ۳، شماره ۹، شیراز، صص ۳۳-۵۴.

^۱. نویسنده مسئول: مجتبی مقصودی پست الکترونیکی: maghsoodi42@yahoo.com | تلفن: ۰۹۱۲۳۰۳۷۴۹

مقدمه

مفهوم قدرت نرم، به عنوان یکی از ابزارهای نوین در سیاست خارجی و روابط بین‌الملل، پس از معرفی توسط جوزف نای، به یکی از مؤلفه‌های کلیدی در تحلیل رفتار دولت‌ها و بازیگران بین‌المللی تبدیل شده است. برخلاف قدرت سخت که بر پایه تهدید، اجبار و اعمال زور بنا شده، قدرت نرم بر توانایی جذب و تغییر ترجیحات دیگران از طریق عناصر غیرمادی همچون فرهنگ، ارزش‌ها، و مشروعيت سیاسی تأکید دارد. در دنیای امروز، این مفهوم نه تنها در سطح رقابت‌های جهانی، بلکه در عرصه رقابت‌های منطقه‌ای نیز به طور فزاینده‌ای اهمیت یافته است.

یکی از مناطق کلیدی در رقابت‌های قدرت نرم، حوزه ایران فرهنگی است؛ منطقه‌ای که در برداشتی محدود، شامل کشورهای؛ ایران، افغانستان، تاجیکستان و بخش‌هایی از آسیای میانه و قفقاز می‌شود، و به دلیل اشتراکات زبانی، فرهنگی، و تاریخی، ظرفیت بالقوه ای برای همگرایی منطقه‌ای دارد. این منطقه، به‌ویژه در دهه‌های اخیر، به صحنۀ رقابت قدرت‌های جهانی و منطقه‌ای همچون آمریکا، چین، روسیه، عربستان، و ترکیه تبدیل شده است که هرکدام با بهره‌گیری از ابزارهای متنوع قدرت نرم، در تلاش برای گسترش نفوذ و تثبیت هویت فرهنگی و سیاسی خود در این حوزه هستند. به عنوان مثال، چین با پروژه «کمرنگ و جاده» و تأسیس مدارس کنفوشیوسی، روسیه با ترویج زبان روسی و حمایت از کلیساها از توکوس، عربستان با استفاده از منابع مالی و دیپلماسی دینی، و ترکیه از طریق تولیدات فرهنگی نظیر سریال‌های تلویزیونی و بازتولید میراث عثمانی، به دنبال تقویت جایگاه خود در این منطقه هستند.

در این میان، جمهوری اسلامی ایران نیز به عنوان یک بازیگر کلیدی در حوزه ایران فرهنگی، با برخورداری از مزیت‌های بی‌بديلی همچون زبان فارسی، میراث تمدنی غنی، و مشترکات فرهنگی و تاریخی، از ظرفیت قابل توجهی در زمینه قدرت نرم برخوردار است. با این حال، ایران با چالش‌هایی نظیر خصف در دیپلماسی فرهنگی، محدودیت‌های رسانه‌ای، کمبود سیاست‌های آموزشی مؤثر، و تصویرسازی های منفی در رسانه‌های بین‌المللی مواجه است؛ چالش‌هایی که فرصت بهره برداری حداکثری از این ظرفیت‌ها را محدود ساخته است.

با توجه به این رقابت‌ها و چالش‌ها، پرسش اصلی این است که جمهوری اسلامی ایران چگونه می‌تواند با استفاده از ظرفیت‌های زبان فارسی، نفوذ فرهنگی و مشروعيت منطقه‌ای خود را تقویت کند؟

این تحقیق با تحلیل سیاست‌های قدرت نرم کشورهای رقیب، بررسی نقاط قوت و ضعف ایران، و ارائه راهبردهایی برای ارتقای جایگاه ایران در سطح منطقه‌ای و جهانی، به دنبال یافتن راهکارهایی عملی و کارآمد برای سیاستگذاری قدرت نرم در حوزه ایران فرهنگی است. هدف نهایی آن نیز تقویت انسجام منطقه‌ای، افزایش همگرایی فرهنگی، و مقابله با نفوذ هژمون‌های رقیب از طریق بهره برداری مؤثر از ظرفیت‌های فرهنگی، زبانی، و تمدنی ایران است.

الف) ادبیات پژوهش:

۱. جوزف نای قدرت نرم را به عنوان توانایی برای دستیابی به اهداف از طریق جذب به جای اجبار تعریف می‌کند. ابزارهای کلیدی آن شامل فرهنگ، ارزش‌های سیاسی، و سیاست خارجی است.

نای در برخی آثار خود به رقابت قدرت‌های بزرگ مانند چین و آمریکا اشاره می‌کند و نشان می‌دهد که چگونه فرهنگ و سیاست‌های جذاب می‌توانند رفتارهای دیگران را شکل دهنند. او در این کتاب نقش جهانی‌سازی را در تقویت قدرت نرم کشورها تحلیل می‌کند. نای بیان می‌کند که چین با بهره‌گیری از دیپلماسی اقتصادی و فرهنگی توانسته است جایگاه خود را به عنوان یک قدرت نرم ارتقا دهد. وی توضیح می‌دهد که مؤسسات کنفوشیوس، رسانه‌های دولتی، و سرمایه‌گذاری‌های اقتصادی ابزارهای کلیدی قدرت نرم چین هستند.

متلا نای در *Soft Power and Great Power Competition* به اهمیت رقابت قدرت‌های بزرگ در استفاده از قدرت نرم در مناطق کلیدی جهان تأکید کرده است. *Soft Power and Great Power Competition: Shifting Sands in the Balance of Power Between the United States and China* (Joseph S. Nye 2022) این کتاب به تحلیل علمی و جهانی رقابت قدرت نرم میان ایالات متحده و چین پرداخته و به تفصیل ابزارهای فرهنگی، اقتصادی و دیپلماتیک چین و آمریکا را بررسی می‌کند. ضمناً استراتژی‌های هر دو کشور برای ارتقاء قدرت نرم در جهان در قالب مقایسه‌ای کاربردی آورده شده است. از سوی دیگر چون نای در این نوشتار بیشتر بر جنبه‌های سیاسی و اقتصادی تمرکز دارد و عمق فرهنگی قدرت نرم را نادیده می‌گیرد. و به سایر کشورها به صورت اجمالی اشاره می‌شود در نتیجه از این جهت ممکن است باعث محدودیت در مقایسه های گسترده‌تر شده باشد.

۲. اکشای جوشی، در مجموعه یادداشت *The Information Revolution and Power*, (2018) به نقش انقلاب اطلاعات در تغییر مفهوم قدرت پرداخته است. او بیان می‌کند که قدرت نرم در عصر اطلاعات از طریق شبکه‌های اجتماعی، رسانه‌ها و فناوری‌های جدید تأثیرگذارتر شده است. وی اشاره دارد که کشورهای بزرگ با استفاده از رسانه‌های دیجیتال و روایت‌های جذاب، قدرت نرم خود را افزایش می‌دهند.

۳. دیوید کاتز در مقاله The US Army War: Multidimensionality, (2018-2019) به بررسی ابعاد چندگانه قدرت در قرن ۲۱ پرداخته است. او تأکید می‌کند که قدرت نرم یکی از ابعاد کلیدی قدرت در رقابت‌های ژئوپلیتیکی است. همچنین این مقاله بر اهمیت استفاده از قدرت نرم در ترکیب با قدرت سخت تأکید دارد.

۴. نیکو پوپسکو در مقاله Russia's Soft Power Ambitions, (2006) به استفاده از قدرت نرم توسط روسیه برای تقویت نفوذ خود در مناطق مختلف اشاره می‌کند. او تأکید دارد که روسیه از ابزارهای فرهنگی، مذهبی و تاریخی برای جذب کشورهای هدف استفاده می‌کند.

۵. آنا بورش چسکایا در مقاله Russia's Soft Power Projection in the Middle East, (۲۰۲۱) بیان می‌کند روسیه با استفاده از رسانه‌ها و سیاست‌های فرهنگی به دنبال تقویت قدرت نرم خود در خاورمیانه است. این مقاله نسخه‌ای اصلاح شده از فصل اول کتاب رقابت قدرت‌های بزرگ: چشم‌انداز متغیر ژئوپلیتیک جهانی است که در دسامبر ۲۰۲۰ توسط انتشارات کالج فرماندهی و ستاد ارتش ایالات متحده منتشر شده است. نویسنده در این مقاله به بررسی منشأ و تحول قدرت نرم روسیه می‌پردازد؛ مفهومی که توسط استاد دانشگاه هاروارد، جوزف نای جونیور، معروف شده و به عنوان «تونایی یک ملت برای دستیابی به اهداف خود از طریق جاذبه، نه اجبار یا پرداخت» را توضیح می‌دهد. بورش چسکایا دیدگاه نای را این‌گونه تشریح مینماید که، وقتی سیاست‌های یک کشور در چشم دیگران مشروع به نظر می‌رسد، قدرت نرم آن افزایش می‌یابد. نویسنده همچنین در این مقاله، دیدگاه کنونی روسیه در مورد قدرت نرم را با دیدگاه اتحاد جماهیر شوروی سابق و نیز با غرب مدرن، بهویژه زیر نظر ولادیمیر بوتين، مقایسه و تحلیل می‌کند. این مقاله دیدگاهی به هنگام درباره یکی از ویژگی‌های مهم درگیری‌های بین‌المللی کنونی را ارائه می‌دهد.

۶. هنری، جی، بارکی در مقاله Turkish Foreign Policy and the Middle East, (2011) بر نقش سیاست خارجی ترکیه در استفاده از قدرت نرم تأکید می‌کند.

۷. گریگوری لوکیانووا در مقاله Turkey's Policy in Central Asia (2022) نشان می‌دهد که ترکیه چگونه از میراث عثمانی و دیپلماسی فرهنگی برای تقویت نفوذ خود بهره می‌برد.

۸. فهد حمد العتبی و همکاران وی در مقاله Strategies and Sources of Soft Power in Saudi Arabia, (2023) بر استفاده از ابزارهای مذهبی و فرهنگی برای تقویت قدرت نرم عربستان تأکید می‌کنند. متن مورد نظر مربوط به یک پژوهش علمی است که تحت عنوان (استراتژی‌ها و منابع قدرت نرم در عربستان سعودی) به رشته تحریر درآمده است. نویسنده این اثر، فهد حمد العتبی، و شماره متريک آن-P-17D0008/22(R) است. این تحقیق با نظارت پروفسور دکتر عظیم فضلان بن احمد فاروق، تکمیل شده و تاریخ ارائه آن ۱۱ فوریه ۲۰۲۳ است. در این نوشتار آمده است؛ هنگامی که از قدرت عربستان سعودی صحبت می‌شود، شاید بیشتر افراد ابتدا به منابع نفت و گاز این کشور فکر کنند.اما قدرت عربستان سعودی بسیار فراتر از دارایی‌های نفتی آن است. این کشور به جای تکیه صرف بر درآمدهای نفتی، از قدرت فرهنگی به عنوان مرکزیت کشورهای مسلمان و عرب برای حفظ نفوذ داخلی، منطقه‌ای و جهانی خود استفاده کرده است. در نتیجه قدرت نرم عربستان سعودی تأثیری بیشتر از صادرات نفت خام آن داشته است. این قدرت فرهنگی، به عربستان امکان داده تا بحران‌هایی مانند بهار عربی را پشت سر بگذارد. قدرت نرم عربستان سعودی به طور عمده مسئول نفوذ گسترده این کشور در خاورمیانه و فراتر از آن است.

۹. میثم غفاری‌نژاد و همکارانش در مقاله ای با عنوان Iran and Saudi Arabia: The Regional Competition of Soft Power, (2022) رقابت نرم ایران و عربستان در حوزه مذهبی می‌کنند.

۱۰. مهدی امیری در رساله دکتری خود با موضوع: جایگاه قدرت نرم در سیاست خارجی روسیه (۲۰۰۴-۲۰۱۶)، (۱۳۹۸) به بررسی قدرت نرم روسیه در دو سطح پرداخته است: سطح نظری که شامل تعریف قدرت نرم بر اساس نظریات جوزف نای و بررسی نقش فرهنگ و دیپلماسی عمومی در سیاست خارجی روسیه است و سطح عملیاتی که سیاست‌های فرهنگی و رسانه‌ای روسیه و استفاده از میراث شوروی سابق برای تقویت نفوذ در کشورهای همسایه را تحلیل می‌کند.

۱۱. سید جلال دهقانی فیروزآبادی و مهدی امیری (فصلنامه علمی پژوهشی سیاست جهانی‌زمستان، ۳۹۷) در مقاله ای با عنوان: زمینه‌های سه و چهی جایگاه قدرت نرم در سیاست خارجی روسیه (۲۰۰۰-۲۰۱۹) به تحلیل روش‌های استفاده از قدرت نرم توسط روسیه در مقابل رقبا (از جمله آمریکا و کشورهای اروپایی) پرداخته‌اند. همچنین در این اثر، قدرت نرم به عنوان یک ابزار در سیاست خارجی روسیه، بررسی شده است.

۱۲. جهانبخش مرادی و اعظم سهرابیان (پاییز، ۱۴۰۱) در مقاله: دیپلماسی و قدرت نرم جمهوری اسلامی ایران در عراق جدید، به تحلیل تأثیر قدرت نرم جمهوری اسلامی ایران در کشورهایی همچون عراق می‌پردازد و تأکید ویژه‌ای بر نقش فرهنگی و دینی ایران دارد. در این اثر قدرت نرم ایران در

بحران‌های منطقه‌ای و چگونگی استفاده از نفوذ فرهنگی در عراق بررسی شده است. ولیکن این تحقیق، به دلیل محدود بودن به یک منطقه خاص (عراق) باعث کاهش کاربردی بودن تحلیل در سایر بخش‌های منطقه می‌شود.

۱۳. محمد رضا دهشیری و مجتبی غفوری (زمستان، ۱۳۹۴)، در چارچوب مقاله‌ای با عنوان: الزامات راهبردی جمهوری اسلامی ایران در قبال سیاست‌های خاورمیانه ای جدید آمریکا، مواردی مانند: قدرت نرم ایران در برابر فشارهای آمریکا، تأکید بر استفاده از قدرت نرم به عنوان راهکاری برای مقابله با سیاست‌های آمریکا در منطقه، استفاده از دیپلماسی فرهنگی و زبان فارسی به عنوان ابزارهای مهم برای تقویت روابط با کشورهای منطقه‌ای، مقایسه با سیاست‌های آمریکا، تحلیل تفاوت‌ها در استفاده از قدرت نرم بین ایران و آمریکا، و چگونگی استفاده از فرهنگ ایرانی به عنوان ابزاری برای مقابله با هژمونی آمریکا را مورد بررسی قرار داده اند. آنها در اثر خود به تحلیل دقیق استراتژی‌های ایران در مقابله با سیاست‌های آمریکا در خاورمیانه پرداخته و پیشنهاداتی برای بهبود راهبردهای قدرت نرم در مواجهه با غرب ارائه می‌دهند. این خطف به مقاله وارد است که به دلیل تمرکز بر تحولات اخیر، بررسی ساختارهای بلندمدت و تغییرات فرهنگی ایران در سیاست‌های خارجی را کمتر مورد دقت قرار داده اند و تحلیل‌های داخلی ایران بیشتر از تحلیل‌های جهانی در نظر گرفته شده است.

۱۴. جهانگیر کرمی و ولی کوزه گر کالجی، در مقاله: الگوی ضد هژمونیک روسیه، چین و ایران در مقابل آمریکا(۱۳۹۳) مواردی مانند: قدرت نرم در مقابل با هژمونی آمریکا، همکاری‌های سه کشور (روسیه، چین، ایران) در مقابل هژمونی آمریکا و قدرت نرم ایران و استفاده از ظرفیت‌های فرهنگی به ویژه زبان فارسی را مورد بررسی قرار داده اند.

۱۵. حمیدرضا عزیزی طی یادداشتی، آسیای مرکزی عرصه مغفول مانده سیاست خارجی ایران، موضوعات قدرت نرم ایران در آسیای مرکزی، چالش‌ها و فرصت‌های ایران در استفاده از قدرت نرم در آسیای مرکزی، به ویژه با توجه به روابط فرهنگی و تاریخی ایران با کشورهای این منطقه را مورد توجه قرار داده است. (۱۳۹۳)

۱۶. حسین فتاحی اردکانی و حسین مسعود نیا و سید جواد امام جمعه زاده، در مقاله: تحلیل مفهوم قدرت نرم و منابع تشکیل‌دهنده آن از دیدگاه جوزف نای (۱۳۹۷)، به تفصیل به مفهوم و منابع قدرت نرم از دیدگاه جوزف نای پرداخته است. همچنین بر عناصر فرهنگی، ارزش‌ها، و دیپلماسی عمومی به عنوان منابع قدرت نرم، توجه دارد. این مقاله به طور دقیق مبانی نظری قدرت نرم و منابع آن را از منظر جوزف نای بررسی کرده است. همچنین شامل توضیحاتی جامع در خصوص ارتباط میان قدرت سخت و نرم است که به سیاست‌های ایران نیز مرتبط می‌شود. این ایراد را شاید بتوان وارد دانست که به دلیل تمرکز بیشتر بر نظریه‌ها و مفاهیم پایه، تجزیه و تحلیل‌های عملی و کاربردی کمتر ارائه شده است. و دیگر این موضوع که به طور خاص، مقایسه قدرت نرم ایران با سایر کشورها (به ویژه در سطح بین‌المللی) انجام نشده است

۱۷. میلاد میری نام نیها در پایان نامه کارشناسی ارشد تحت عنوان؛ تحلیل دیپلماسی فرهنگی یونسکو در تقویت همکاری‌های بین‌المللی با تأکید بر حوزه تمدنی ایران فرهنگی (۱۴۰۰) به موضوعات، دیپلماسی فرهنگی ایران، نقش دیپلماسی فرهنگی ایران در تقویت روابط بین‌المللی و استفاده از ظرفیت‌های فرهنگی (مانند زبان فارسی) در همکاری با سازمان‌هایی مانند یونسکو پرداخته است.

۱۸. حسن روحانی در پایان نامه کارشناسی ارشد موضوع : چگونگی قدرت نرم کشور قطر و توسعه اقتصادی آن از سال ۲۰۱۰ تا ۲۰۲۳ (بهار ۱۴۰۳) به مباحثی مانند: قدرت نرم، استفاده از منابع فرهنگی و اقتصادی قطر به عنوان ابزارهای قدرت نرم برای افزایش نفوذ در منطقه به تفصیل توجه نموده است.

۱۹. شانتهپی کالاتھیل، در مقاله (May China's Soft Power in the Information Age: Think Again (kalathil, Shanthi, 2011) به تحلیل دقیق استفاده چین از قدرت نرم در عصر اطلاعات می‌پردازد و بر چگونگی ایجاد تأثیرات فرهنگی و دیپلماتیک تأکید دارد. وی تکنولوژی‌های نوین در گسترش قدرت نرم چین را به خوبی مورد توجه قرار گرفته است. همینطور به ارتباطات میان قدرت سخت و نرم در سیاست خارجی چین اهمیت داده شده است. از طرفی چون مقاله به طور محدود به حوزه جغرافیایی و فرهنگی چین پرداخته و عمق کمتری در مقایسه با سایر کشورها دارد. و اتکال بیشتر به استفاده از منابع چینی در پژوهش، ممکن است به تحلیل‌های غیرمنصفانه و محدود متنه شده باشد .

۲۰. نیکو پوپسکو در مقاله Russia's Soft Power Ambitions (Nicu Popescu 2006) به طور جامع، دیدگاه‌های روسیه در مورد گسترش قدرت نرم در منطقه اوراسیا و تأثیر آن بر سیاست‌های خارجی را توضیح داده است. در این نوشته همینطور، منابع و ابزارهای قدرت نرم روسیه در دوران پس از شوروی به خوبی بررسی شده است. و نیز تطبیق قدرت نرم با سیاست‌های هژمونیک و ضد غربی روسیه به صورت شفاف مطرح گردیده. لیکن از آنجاییکه این مقاله به شدت بر سیاست‌های داخلی روسیه تمرکز کرده و تحلیل‌های خارجی کمتر مورد توجه قرار گرفته‌اند. و چون قدرت نرم روسیه در

مناطق مختلف (به ویژه خاورمیانه و آسیا) محدود و غیر مؤثرتر از قدرت سخت آن در نظر گرفته شده است شاید این موارد را بتوان نقطه ضعف های مقاله به شمار آورد.

۲۱. جیانتو و چابک اوغلو در مقاله Looking at Turkish foreign policy under the AKP rule(2024) به بررسی تأثیر ایران و ترکیه به عنوان قدرت‌های مذهبی در منطقه قفقاز جنوبی می‌پردازد. این منطقه که شامل کشورهای آذربایجان، ارمنستان و گرجستان است، به دلیل تنوع مذهبی و نزدیکی آن‌ها به دو کشور بزرگ مسلمان، یعنی ایران (شیعه) و ترکیه (سنی)، یک بستر مناسب برای رقابت‌های ژئوپولیتیکی محسوب می‌شود. رقابت ایران و ترکیه برای نفوذ در این منطقه از دیرباز وجود داشته است، اما در حال حاضر، این رقابت بیشتر به دلیل تغییرات در وضعیت ژئوپولیتیکی و توجه به بعد مذهبی آن در سیاست خارجی هر دو کشور تشید شده است. در این میان، سوال اساسی این است که آیا عامل مذهبی می‌تواند بر روابط بین این کشورها تأثیر بگذارد؟ به عبارت دیگر، آیا نزدیکی مذهبی به ایران و ترکیه باعث می‌شود که سیاست‌های خارجی این کشورها در قفقاز جنوبی مؤثرتر باشند؟ این پرسش یکی از چالش‌های مهم در تحلیل روابط بین المللی در این منطقه است و ممکن است در که تأثیر از چگونگی تعامل قدرت‌های بزرگ مذهبی با کشورهای کوچک‌تر و تأثیر آن بر سیاست‌های منطقه‌ای و جهانی فراهم کند. چون ایران و ترکیه عمدها در قفقاز جنوبی از قدرت سخت استفاده نمی‌کنند، سیاست‌های آن‌ها بیشتر در چارچوب "قدرت نرم" قرار می‌گیرد، اگرچه این مفهوم در ابتدا در زمینه سیاست‌های لیبرال ایجاد شد. با این حال، استفاده ایران و ترکیه از مذهب در قفقاز جنوبی ممکن است بسته به شرایط ژئوپولیتیکی و تاریخی خاص هر کشور، عامل جذبیت باشد. (جیانتو و چابک اوغلو، ۲۷)

۲۲. مجتبی مقصودی و منیره عرب در مقاله: الزامات بازنگری در مناسبات ایران با حوزه فارسی زبانان (۱۳۹۸) بر ضرورت اصلاح سیاست‌های قدرت نرم ایران در برابر چالش‌های منطقه‌ای تأکید کرده‌اند. این مقاله بیان می‌کند که پراکندگی و تعدد مراکز تصمیم‌گیری در سیاست‌های فرهنگی ایران و نبود استراتژی منسجم، اثربخشی این سیاست‌ها را در حوزه ایران فرهنگی کاهش داده است. نویسنده‌گان با تحلیل بهره‌گیری رقبای منطقه‌ای مانند عربستان و ترکیه از ابزارهای قدرت نرم فرهنگی، مذهبی و رسانه‌ای، این اقدامات را به عنوان تهدیدی برای موقعیت ایران ارزیابی می‌کنند. آنان پیشنهاد می‌دهند که بازنگری در ساختارهای فرهنگی، ادغام مراکز متعدد تصمیم‌گیری و تکیه بر ارزش‌های بومی و تاریخی ایران، می‌تواند به تقویت کارآمدی سیاست‌های قدرت نرم جمهوری اسلامی منجر شود.

۲۳. مجتبی مقصودی و منیره عرب در مقاله شاهنامه؛ عرصه تعامل فرهنگی - هویتی با کشورهای فارسی زبان، (۱۳۹۰) به اهمیت شاهنامه فردوسی به عنوان یکی از منابع کلیدی تعاملات فرهنگی در حوزه ایران فرهنگی پرداخته‌اند. این مقاله به بررسی قابلیت‌های فرهنگی و هویتی شاهنامه در ایجاد همگرایی میان ایران، تاجیکستان، افغانستان و دیگر کشورهای فارسی زبان می‌پردازد. نویسنده‌گان تأکید می‌کنند که استفاده از شاهنامه به عنوان ابزاری برای تقویت تعاملات فرهنگی و ایجاد همبستگی منطقه‌ای می‌تواند به سیاستگذاری قدرت نرم ایران کمک شایانی کند. آنها پیشنهاد می‌دهند که برگزاری جشنواره‌های فرهنگی، تأسیس کرسی‌های شاهنامه‌شناسی در دانشگاه‌های منطقه و تقویت دیپلماسی فرهنگی بر اساس مقاومیت شاهنامه، بسترها را برای گسترش تعاملات ایران با کشورهای منطقه فراهم می‌آورد.

ب) مبانی نظری تحقیق:

قدرت نرم به عنوان یک نظریه محوری در روابط بین الملل، نخستین بار توسط جوزف نای در دهه ۱۹۹۰ مطرح گردید و بعدها با توجه به تحولات جهانی، از جمله انقلاب اطلاعات و نقش فرهنگ، به ابعاد جدیدتری گسترش یافت. قدرت نرم به معانی توانایی شکل‌دهی به اولویت‌ها و رفتارهای دیگران از طریق جذبیت، فرهنگ، ارزش‌ها و سیاست‌ها است، بدون استفاده از اجبار یا پادشاهی مادی. از آنجا که قدرت نرم با به کارگیری غیرمستقیم ابزارهایی چون فرهنگ، ایدئولوژی، آرمان و ارزشهای اخلاقی، بر منافع یا رفتار سایر کشورها و جوامع تاثیرگذار می‌گذارد، موفقیت در کاربرد ابعاد نرم افزاری قدرت از سوی دولتها با توجه به شرایط و ویژگیهای فرهنگی، مذهبی، سیاسی و اجتماعی خاص هر کشور یا منطقه متفاوت است. در همین چارچوب، "تعیین گستره ژئوپولیتیکی قدرت نرم هر کشور، به معنای بررسی میزان تاثیرگذاری مولفه‌های نرم افزاری قدرت آن کشور در دیگر کشورها و مناطق ژئوپولیتیکی" است. (دهقانی فیروزآبادی و امیری، ۱۳۹۷، ۱۰۳) به نقل از (هرسیج، ۱۳۸۸، ۲۳۸)

با این حال، تحلیل قدرت نرم تنها به دیدگاه نای محدود نمی‌شود، بلکه سایر نظریه‌پردازان و محققان نیز در باره منابع، شاخص‌ها و ویژگی‌های این قدرت مطالبی مطرح کرده‌اند. از منظر این محققین، قدرت نرم به عنوان یکی از ابزارهای مهم در روابط بین الملل، بر پایه جاذبه فرهنگی، ارزش‌های سیاسی، و دیپلماسی فرهنگی عمل می‌کند. همان‌طور که منابع مختلف نشان می‌دهند، کشورها با استفاده از ابزارهایی مانند زبان، مذهب، و رسانه‌ها می‌توانند نفوذ خود را تقویت کنند در ادامه به برخی از شاخص‌ها و ویژگی‌های قدرت نرم حسب نظر محققین این حوزه اشاره می‌شود:

-به گفته (Sayama, 2019: 7) فرهنگ یک کشور می‌تواند به عنوان ابزاری برای ایجاد مشروعیت و گسترش نفوذ بین‌المللی استفاده شود. چن ما مدارس کفوسیوی و ترویج فرهنگ سنتی خود توانسته است نفوذ فرهنگی خود را افزایش دهد.

Nye, 2022: 3) ایان می‌کند که ارزش‌های سیاسی مشروع، اگر با سیاست‌های خارجی همسو باشند، می‌توانند منبعی قوی برای قدرت نرم باشند. سیاست‌های خارجی شامل اقدامات و تصمیماتی که تصویری مثبت از کشور در ذهن دیگران ایجاد کند. نیز منبع قدرت نرم است. سیاست‌های خارجی یک کشور زمانی می‌تواند به قدرت نرم تبدیل شود که با رویکردی چند جانبه و مبتنی بر دیپلماسی همراه باشد. (Katz, 2018: 27) زبان یکی از منابع کلیدی قدرت نرم است که از طریق آن فرهنگ و ارزش‌های ملی منتقل می‌شوند (Popescu, 2006: 3) (jodicke, 2018: 2) تأکید دارد که روسیه از زبان روسی برای گسترش نفوذ خود در کشورهای آسیای میانه و فرقان استفاده کرده است. مذهب، بهویژه در مناطق مذهبی مانند خاورمیانه، می‌تواند به عنوان ابزاری برای تأثیرگذاری فرهنگی و اجتماعی عمل کند. (Ghafarinezhad. Et.Al (2021:366

آن برای تقویت نفوذ خود در فرقان جنوبی استفاده کرده‌اند.

جنب فرهنگی از طریق ادبیات، فیلم‌ها، موسیقی و رسانه‌ها یکی از شاخص‌های مهم قدرت نرم است (kalathil, 2011:6) تأکید می‌کند که چن از تولیدات سینمایی و رسانه‌ای برای جلب توجه جهانی استفاده می‌کند. دانشگاه‌ها و مرکز پژوهشی نیز به عنوان شاخص‌هایی از قدرت نرم شناخته می‌شوند. (Nye, 2022: 13) نای بر این باور است که بورس‌های تحصیلی و برنامه‌های تبادل علمی می‌توانند ابزارهای مهمی برای گسترش قدرت نرم باشند. تعاملات دیپلماتیک چندجانبه، مانند همکاری‌های بین‌المللی و شرکت در سازمان‌های جهانی، می‌تواند شاخصی از قدرت نرم باشد.

قابلیت ایران و عربستان در استفاده از دیپلماسی فرهنگی اشاره می‌کند که هر دو کشور تلاش دارند از آن برای تقویت نفوذ خود استفاده کنند.

قدرت نرم از طریق تأثیرگذاری غیرمستقیم بر باورها، نگرش‌ها و رفتارها عمل می‌کند (Sergunin & Karabeshkin, 2015: 355). بیان می‌کنند این ویژگی، قدرت نرم را برای کشورهایی که به دنبال نفوذ بدون ایجاد تنش هستند به ابزاری مؤثر تبدیل می‌کند. قدرت نرم به راحتی می‌تواند با شرایط و نیازهای مختلف انتباخته باشد (Barkey, 2011: 4) در بررسی سیاست‌های ترکیه تأکید دارد که استفاده از سریال‌های تلویزیونی به عنوان ابزاری اعطاف‌پذیر به ترکیه کمک کرده است تا تصویر مثبتی از خود ارائه دهد. برخلاف قدرت سخت که اغلب بر تقابل تأکید دارد، قدرت نرم بر همکاری و تعامل استوار است (Lukianova, 2023: 6) در تحلیل سیاست‌های ترکیه در آسیای میانه نشان می‌دهد که تعاملات فرهنگی و زبانی با کشورهای ترک زبان، نقش مهمی در گسترش نفوذ ترکیه داشته است. قدرت نرم با ایجاد تصویری مثبت از کشور، باعث جذب دیگران می‌شود (Borschekaya, 2021: 33) در تحلیل قدرت نرم روسیه در خاورمیانه تأکید دارد که این کشور از رسانه‌ها برای ارتقای تصویر خود استفاده کرده است.

ماتریس منابع قدرت نرم بر پایه دیدگاه‌های منابع مندرج در ادبیات پژوهش

منابع قدرت نرم	توضیحات	دیدگاه‌ها
زبان و ادبیات	زبان به عنوان ابزار اصلی انتقال فرهنگ و ایجاد پیوندهای تاریخی و هویتی میان ملت‌ها. زبان فارسی ظرفیت بالایی در گسترش نفوذ فرهنگی ایران دارد.	فتاحدی اردکانی (۱۳۹۷): تأکید بر نقش زبان فارسی به عنوان ابزار کلیدی قدرت نرم ایران.
		مقصودی و عرب (۱۳۹۰): نقش شاهنامه در تقویت تعامل فرهنگی و هویتی منطقه.
فرهنگ و میراث تاریخی	میراث تاریخی و فرهنگی از جمله هنر، معماری، و آثار تمدنی که نشان‌دهنده هویت و تاریخ ملت‌ها هستند.	Kalat hil (۲۰۱۱): استفاده چین از میراث فرهنگی در قدرت نرم.
		فتاحدی اردکانی (۱۳۹۷): اهمیت میراث فرهنگی ایران در ایجاد قدرت نرم و تقویت هویت ایرانی.
ارزش‌های سیاسی و اجتماعی	ارزش‌هایی مانند عدالت، استقلال و مقاومت در برابر سلطه که در ایجاد تصویری مثبت از یک کشور در سطح بین‌المللی مؤثر هستند.	نای (2022): تأکید بر اهمیت ارزش‌های سیاسی در قدرت نرم.
		فتاحدی اردکانی (۱۳۹۷): نقش ارزش‌های انقلابی ایران در گسترش نفوذ فرهنگی و سیاسی در منطقه.
رسانه‌ها و فناوری‌های دیجیتال	رسانه‌ها و فناوری‌های دیجیتال به عنوان ابزارهای مؤثر در انتقال پیام‌های فرهنگی، سیاسی و اجتماعی و ایجاد	Joshi (۱۹۹۹): نقش رسانه‌ها در قدرت نرم و نفوذ اطلاعاتی.

ارتباطی	تصویر مثبت در سطح جهانی.	Kalathil (۲۰۱۱): اهمیت فضای دیجیتال در تقویت دیپلماسی فرهنگی و قدرت نرم.
مذهب و ارزش‌های دینی	استفاده از مذهب به عنوان ابزاری برای ایجاد پیوندهای فرهنگی و تقویت روابط بین ملت‌ها، به ویژه در کشورهای هم‌زبان و هم‌مذهب.	Jodicke (۲۰۱۸): تأثیر قدرت نرم مذهبی ایران در قفقاز جنوبی.
نهادهای علمی و آموزشی	دانشگاه‌ها، مدارس و برنامه‌های تبادل علمی به عنوان ابزارهای مهم در توسعه قدرت نرم و ایجاد پیوندهای بین‌المللی.	Ghafarinezhad et al (۲۰۲۱): رقابت مذهبی ایران و عربستان و نقش مذهب در دیپلماسی قدرت نرم.
هنر و رسانه‌های فرهنگی	استفاده از هنر، سینما، موسیقی و سریال‌های تلویزیونی برای انتقال پیام‌های فرهنگی و گسترش نفوذ نرم.	Sayama (۲۰۱۹): تأسیس مدارس کنفوشیوسی به عنوان ابزار قدرت نرم چین. فتحی اردکانی (۱۳۹۷): نقش نهادهای علمی و آموزشی ایران در توسعه قدرت نرم.
همکاری‌های منطقه‌ای	ایجاد و تقویت تعاملات منطقه‌ای و بین‌المللی از طریق پروژه‌های فرهنگی، اقتصادی و علمی مشترک.	Borshchevskaya (۲۰۲۱): استفاده روسیه از هنر و رسانه‌ها در قدرت نرم. مقصودی و عرب (۱۳۹۸): تأکید بر تعاملات هنری ایران و کشورهای منطقه برای تقویت قدرت نرم.
همکاری‌های بین‌المللی	ایجاد و تقویت قدرت نرم برای همکاری‌های بین‌المللی در تقویت قدرت نرم.	Nye (۲۰۲۲): تأکید بر همکاری‌های بین‌المللی در تقویت قدرت نرم. مقصودی و عرب (۱۳۹۸): نقش همکاری‌های منطقه‌ای در تقویت دیپلماسی فرهنگی ایران.

ج) اقدامات رقبای ایران در حوزه ایران فرهنگی و تاثیر آن بر کاهش حوزه نفوذ ایران:

استفاده از قدرت سخت برای رقابت یا کاهش توانمندی‌های ایران در دستور کار مستقیم کشورهای رقیب نیست. زیرا کشوری مانند آمریکا آنرا پر هزینه و نتیجه نهایی آنرا غیر قابل تشخیص فرض می‌نماید، روسیه و چین برخورد سخت را غیر ضرور میدانند و عربستان و ترکیه تقریباً توان این اقدام را بدون یاری همپیمانان خود ندارند. اما همه این کشورها در یک موضوع مشترک هستند و آن اینکه خواهان ایرانی توانند و قوی نیستند، پس در بهره‌گیری از قدرت نرم برای بیشینه سازی توان خود و محدود کردن حوزه نفوذ ایران قدر مشترک دارند.

قدرت نرم امروز به عنوان ابزاری مهم توسط کشورهای مختلف برای صدور ارزش‌ها و کسب اعتبار منطقه‌ای و جهانی و دستیابی به موقعیت رهبری استفاده می‌شود. پیشبرد موفق هر سیاست قدرت دولتی، نیازمند تکیه به ابزارهای قدرت نرم است. این ابزارها به مخصوصاً در بستر جهانی جدید از اهمیت ویژه‌ای برخوردار شده‌اند. در حالی که مؤلفه‌های قدرت سخت تقریباً در تمامی کشورها مشابه هستند، اما بنیان‌های قدرت نرم در کشورهای مختلف تفاوت‌های خاصی دارند. بنابراین، اشکال مختلفی از قدرت نرم در کشورهای مختلف قابل تصور است. در ادامه به برخی اقدامات رقبای ایران می‌پردازیم:

۱. ایالات متحده آمریکا

آمریکا با تکیه بر جهانی‌سازی فرهنگی و استفاده از قدرت رسانه‌ای و دیپلماسی عمومی و صنعت فیلم و سرگرمی، نقش فعالی در آسیای میانه و غرب آسیا دارد. (Kalathil, 2011: 8-9) تأکید می‌کند که آمریکا از رسانه‌های جهانی مانند Voice of America و برنامه‌های تبادل فرهنگی برای انتقال پیام‌های دموکراتیک و لیبرال استفاده می‌کند. این رسانه‌ها عمدهاً با هدف مقابله با نفوذ ایران و روسیه طراحی شده‌اند. (Joshi, 1999: 14) به اهمیت تأثیر فناوری و انقلاب اطلاعاتی در استراتژی‌های آمریکا اشاره می‌کند. آمریکا از شبکه‌های اجتماعی و ابزارهای دیجیتال برای تضعیف نفوذ فرهنگی ایران و روسیه بهره می‌برد. برنامه‌های تبادل دانشجویی و بورسیه‌های تحصیلی از ابزارهای کلیدی ایالات متحده برای جذب نخبگان منطقه‌ای به فرهنگ آمریکایی است. این برنامه‌ها، به ویژه در کشورهای آسیای میانه مانند قرقاسستان و ازبکستان، باعث گسترش نفوذ فرهنگی آمریکا شده‌اند. (Nye, 2022: 14)

۲. چین:

مفاهیمی مانند "حکمت چینی"، "قوانین چینی"، و "راه چینی" بخشی از صادرات فرهنگی چین بهمنظور تقویت قدرت نرم این کشور هستند این کشور از اقتصاد و دیپلماسی فرهنگی به عنوان دو محور اصلی برای گسترش قدرت نرم خود در ایران فرهنگی استفاده می‌کند: (kalathil, 2011: 6) و (Sayama, 2019: 10-11) تأکید می‌کند که پروژه کمربند و جاده چین، یک ابرپروژه زیرساختی است که از طریق سرمایه‌گذاری در حمل و نقل و انرژی، کشورهای آسیای میانه را به اقتصاد چین وابسته کرده و نفوذ فرهنگی این کشور را تقویت می‌کند. این پروژه باعث گسترش زبان و فرهنگ چینی در منطقه شده است. مدارس کنفوشیوسی و گسترش آموزش زبان چینی، جاذبیت فرهنگی خود را در کشورهای آسیای میانه (Sayama, 2019: 12-13) بیان می‌کند، چین با تأسیس مدارس کنفوشیوسی و گسترش آموزش زبان چینی، جاذبیت فرهنگی خود را در کشورهای آسیای میانه و غرب آسیا افزایش داده است. چین از رسانه‌های اجتماعی چینی و برنامه‌های دیجیتال برای افزایش ارتباط با نسل جوان منطقه استفاده کرده است.

۳. روسیه

روسیه از روابط تاریخی خود با خاورمیانه بهره می‌برد و بر احساسات ضد استعماری مشترک و نقش تاریخی خود در مقابله با سلطه غرب تأکید می‌کند. این روایت در برخی کشورهای عربی تأثیرگذار است و مسکو را به عنوان یک شریک قابل اعتماد و متمایز از قدرت‌های غربی معرفی می‌کند. رسانه‌هایی مانند RT Arabic و Sputnik ابزارهای اصلی برای انتشار روایت‌های طرفدار روسیه، انتقاد از سیاست‌های غرب و نشان دادن روسیه به عنوان مدافعان حاکمیت و ثبات هستند. این رسانه‌ها روسیه را به عنوان یک نیروی موازنه بخش در برابر سلطه غرب معرفی کرده و حسن نیت منطقه ای ایجاد می‌کنند. (بورش چسکایا، 2021: ۳۳) از دیگر اقدامات روسیه در حوزه قدرت نرم راهاندازی شبکه تلویزیونی بین المللی "راشا تودی" در سال ۲۰۰۵ بود که تا سال ۲۰۱۳ بودجه ای معادل ۲ میلیارد دلار به آن اختصاص یافت، رقبات با شبکه‌های چون بی‌بی‌سی و سی‌ان‌ان به عنوان منابع خبری مهم تحولات سراسر دنیا، از جمله اهداف اصلی این تلویزیون بود. (Zavadski, 2015: 4) بنیاد جهان روسی یا راسکی میر ۳ در سال ۲۰۰۷ به منظور ترویج مطالعه فرهنگ و زبان روسی تاسیس شد که به نوعی تقليدی از مؤسسات کنفوشیوسی بود که چین در دهه قبل از آن توسعه داده بود. این بنیاد همکاری تزدیکی با کلیسا ارتودوکس، روسیه که به نوبه خود یکی دیگر از ابزارهای قدرت نرم روسیه است دارد. سال ۲۰۰۸ شاهد تاسیس آژانس فدرال برای همکاری با دولتهای مستقل مشترک المنافع، هم میهنانی که در خارن از کشور زندگی میکنند و همکاری بشردوستانه بین این اردوگاه شوروی است. (دهقانی فیروزآبادی و امیری، ۱۱۳) در نتیجه این ادعای درستی است که روسیه از زبان روسی، کلیساها ارتودوکس و سیاست‌های انرژی محور برای گسترش نفوذ خود در آسیای میانه و قفقاز استفاده می‌کند. (Popescu, 2006: 3) تأکید دارد که روسیه با استفاده از زبان روسی به عنوان یک ابزار فرهنگی، جایگاه خود را در کشورهای آسیای میانه و قفقاز تقویت کرده است. (Sergunin and Karabeshkin, 2015: 354-355) نیز اشاره دارند که روسیه از زبان روسی به عنوان ابزاری برای تقویت هویت پسا-شوری شوروی استفاده می‌کند (Borshcheskaya, 2021: 34) اشاره می‌کند که رسانه‌های دولتی روسیه مانند Russia Today برای تقویت نفوذ فرهنگی و مقابله با تبلیغات غربی و ایرانی در منطقه فعال هستند. همچنین (Popescu, 2006: 5) مطرح می‌نماید روسیه از کلیساها ارتودوکس و زبان روسی به عنوان ابزاری برای تقویت نفوذ خود در کشورهای مسیحی قفقاز و آسیای میانه بهره می‌گیرد.

۴. عربستان سعودی:

عربستان از وهابیت و دیپلماسی دینی برای مقابله با نفوذ ایران در منطقه استفاده می‌کند. (jodicke, 2018: 4) اشاره می‌کند که عربستان از منابع مالی و شبکه‌های مذهبی برای گسترش ایدئولوژی وهابی در میان کشورهای مسلمان منطقه استفاده می‌کند. همچنین این کشور با استفاده از شبکه‌های پر مخاطبی مانند: Al-Jazeera و Al-Arabiya، سیاست‌های خود را تبلیغ کرده و سعی دارد تصویر ایران را در افکار عمومی منطقه تخریب نماید. (Alotaibi, 2021: 361-362) (Ghafarinezad, 2021: 10-12) تأکید می‌کنند که عربستان از کمک‌های مالی برای تأسیس مدارس دینی و ترویج زبان عربی در کشورهای اسلامی استفاده می‌کند. ریاض خود را در میان کشورهای اسلامی به عنوان یک بازیگر سیاسی پیشرو می‌داند (Hineh Bush and Ehteshami, 2011: 368-369) علاوه بر این، نمایندگی اسلام سنی، چرا که بیشترین تعداد مسلمانان به این مذهب تعلق دارند، و باعث شده تا عربستان سعودی در میان آنها شاخص و تأثیرگذار باشد. بنابراین، این ویژگی‌های تاریخی منحصر به فرد به عربستان سعودی این امکان را می‌دهد تا در عرصه سیاست‌های منطقه‌ای و جهانی نفوذ داشته باشد. این شرایط مبنای مهم‌ترین منبع اخلاقی قدرت نرم است که به عربستان سعودی کمک کرده است تا نفوذ خود را در منطقه گسترش دهد. (غفاری تزاد، ۳۵۷-۳۵۸)

۵. ترکیه:

پس از فروپاشی اتحاد شوروی، ترکیه تلاش کرد تا نفوذ خود را در آسیای مرکزی، جایی که بسیاری از کشورها از نظر فرهنگی، قومی و زبانی با ترکیه پیوند داشتند، گسترش دهد. مدل توسعه ترکیه، که ترکیبی از حکومت سکولار دموکراتیک، احترام به ارزش‌های اسلامی، اقتصاد بازار محور، و سیاست‌های اجتماعی محور بود، به عنوان الگویی برای این کشورهای تازه استقلال یافته معرفی شد. این پیوند های قومی و دینی که ترکیه بر آن‌ها تأکید داشت، به عنوان ابزاری برای رهبری در جهان ترک مطرح شد. (لوکیانو و میرنو، ۲۰۲۳) توجه بین‌المللی اخیراً به آسیای مرکزی متوجه شده است، که عمدتاً به دلیل رویداد‌هایی مانند روی کار آمدن طالبان، بی‌ثباتی در قرقاسستان، و افزایش فعالیت‌های سازمان پیمان امنیت جمعی (CSTO) است. ترکیه در این تحولات فعال تر شده و تلاش کرده است خود را به عنوان رهبر «جهان ترک» معرفی کند. این کشور در تلاش است تا در کنار بازیگران غیریوگی اصلی مانند رویسیه و چین، در رویداد‌های این منطقه نقشی برجسته ایفا کند. (Lokianova, 2023: 6) سیاست خارجی ترکیه در دوره AKP به طور خاص در زمینه‌هایی مانند تحولات سوریه و مسائل خاورمیانه از جمله ایران تحت تأثیر قرار گرفته است. ترکیه در تلاش است تا روابط خود را در این مناطق به ویژه با کشورهای آسیای میانه و جمهوری آذربایجان گسترش دهد، که این می‌تواند به طور غیرمستقیم رقابت با ایران در این حوزه‌ها را تقویت کند. این رویکرد ترکیه نشان‌دهنده افزایش دیپلماسی منطقه‌ای و استراتژی‌های فرهنگی و اقتصادی است که ممکن است در رقابت با (Giannotta and Cubukcuoglu, 2024: 28) نفوذ ایران در منطقه موثر باشد.

ماتریس اقدامات کشورهای رقیب ایران در حوزه ایران فرهنگی (مستند به منابع ادبیات پژوهشی)		
کشور	اقدامات و برنامه‌ها	مستند به منابع
آمریکا	-ترویج دموکراسی و حقوق بشر از طریق رسانه‌های جهانی (مانند Voice of America)	Nye (2022): تأکید بر استفاده از ارزش‌های دموکراسی به عنوان ابزار قدرت نرم.
	-برنامه‌های تبادل فرهنگی و آموزشی	Kalathil (2011): نقش رسانه‌های آمریکایی در انتقال ارزش‌ها.
چین	-پروژه کمربند و جاده برای گسترش نفوذ اقتصادی و فرهنگی	Sayama (2019): استفاده چین از مدارس کفسیویسی به عنوان ابزار قدرت نرم.
	-تأسیس مدارس کفسیویسی در کشورهای هدف	Kalathil (2011): نقش پروژه کمربند و جاده در تقویت نفوذ چین.
روسیه	-تقویت زبان روسی در کشورهای آسیای میانه و قفقاز	Popescu (2006): تأکید بر استفاده از زبان روسی به عنوان ابزار قدرت نرم.
	-تأسیس مدارس کفسیویسی در رسانه‌های دولتی (Russia Today) برای گسترش نفوذ	Borshchevskaya (2021): استفاده از رسانه‌های دولتی (Russia Today) برای گسترش در سیاست‌های قدرت نرم روسیه.
عربستان سعودی	-ترویج وهابیت در کشورهای اسلامی و شیعه‌نشین	Jodicke (2018): نقش عربستان در تقویت وهابیت به عنوان ابزار قدرت نرم.
	-سرمایه‌گذاری در شبکه‌های رسانه‌ای و آموزشی	Ghafarinezhad et al. (2021): رقابت مذهبی عربستان با ایران در کشورهای شیعه‌نشین.
ترکیه	-استفاده از میراث عثمانی برای گسترش نفوذ فرهنگی	Giannotta (2024): نقش ترکیه در استفاده از میراث عثمانی به عنوان ابزار دیپلماسی فرهنگی.
	-تولید سریال‌های تلویزیونی با مضمون‌های تاریخی و فرهنگی	Barkey (2021): تأثیر سریال‌های ترکی در افزایش نفوذ فرهنگی.

(د) ضعف‌های سیاست‌گذاری قدرت نرم جمهوری اسلامی ایران در مقایسه با کشورهای رقیب:

با توجه به گستره سیاست‌گذاری‌های کشورهای رقیب مانند آمریکا، چین، روسیه، عربستان سعودی و ترکیه در زمینه قدرت نرم، ایران با چالش‌ها و نقاط ضعفی در سیاست‌گذاری‌های خود روبرو است. در عین حال، ایران از مزیت‌های فرهنگی، تاریخی، و تمدنی بزرگی برخوردار است که می‌تواند این نواقص را جبران کند. در اینجا، به نقاط ضعف و نقصان‌ها در سیاست‌گذاری قدرت نرم ایران در مقایسه با رقبا اشاره خواهیم کرد:

یکی از اصلی‌ترین چالش‌ها برای ایران در حوزه ایران فرهنگی، رقابت با زبان‌های رقیب است. بهویژه در آسیای میانه و قفقاز که زبان‌های چینی و روسی در حال گسترش هستند، زبان فارسی با تهدیدات جدی روبرو است. همینطور ایران در مقایسه با رقبای خود مانند چین و آمریکا که پژوهش‌های فرهنگی جهانی گسترده‌ای دارند، از کمبود برنامه‌های منسجم برای گسترش زبان فارسی و فرهنگ ایرانی در سطح بین‌المللی رنج می‌برد.

ایران در حوزه رسانه‌ها و تبلیغات بین‌المللی با چالش‌های زیادی روبرو است. رسانه‌های آمریکایی و غربی همچون Voice of America و BBC اغلب نقش مهمی در ایجاد تصویر منفی از ایران دارند. (Joshi, 1999: 9) (kalathil, 2011: 9) تأکید می‌کند که آمریکا با استفاده از رسانه‌های بین‌المللی مانند Hollywood و برنامه‌های فرهنگی، به طور مؤثر فرهنگ خود را در سراسر جهان ترویج می‌دهد. در مقابل، ایران از رسانه‌های فارسی‌زبان خود مانند Press TV و IRIB به صورت محدودتری استفاده می‌کند. آمریکا و چین با سرمایه‌گذاری‌های گسترده در رسانه‌ها و تولید محتواهای دیجیتال توانسته‌اند قدرت نرم خود را در جهان گسترش دهند.

همچنین ایران در پژوهش‌های آموزشی و علمی جهانی در مقایسه با رقبای خود حضور مؤثری ندارد. نای به این نکته اشاره می‌کند که آمریکا با استفاده از بورسیه‌های تحصیلی و پژوهش‌های تبادل علمی نقش فعالی در جذب نخبگان علمی از سراسر جهان ایفا می‌کند. (Nye, 2023: 18) در حالی که چین مدارس کنفوشیوسی و آمریکا مؤسسات فرهنگی متعددی در سراسر جهان دارد، ایران نیازمند ایجاد مراکز علمی و فرهنگی در کشورهای مختلف بیویژه در کشورهای هم‌جوار است تا نفوذ فرهنگی خود را تقویت کند. سیاست‌گذاری‌های قدرت نرم ایران گاهی اوقات به طور پراکنده و غیرمتمرکز صورت می‌گیرد. نبود یک استراتژی جامع و هماهنگ، میان نهادهای مختلف مانند وزارت امور خارجه، وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و نهادهای علمی و دانشگاهی باعث کاهش اثربخشی سیاست‌های ایران در حوزه قدرت نرم شده است. این واقعیت، بیان می‌کند که ایران نیازمند یک استراتژی یکپارچه برای تقویت قدرت نرم خود و ایجاد هم‌افزایی بین نهادهای مختلف است.

ماتریس چالش‌های فرهنگی و هویتی ایران در حوزه ایران فرهنگی		
دیدگاه‌ها	چالش‌ها و ضعف‌ها برای ایران در حوزه ایران فرهنگی	کشور
۲- Nye (2020): تأکید بر ارزش‌های دموکراتیک به عنوان ابزار قدرت نرم.	رقابت فرهنگی با ارزش‌های غربی و ترویج دموکراسی و حقوق بشر به عنوان استاندارد جهانی	آمریکا
Kalathil (2011): نقش رسانه‌های آمریکایی در ایجاد تصویرسازی منفی از رقبای آمریکا.	تصویرسازی منفی از ایران در رسانه‌های جهانی	
Sayama (2019): گسترش نفوذ فرهنگی چین از طریق مدارس کنفوشیوسی.	کاهش نفوذ فرهنگی ایران در آسیای میانه به دلیل تسلط اقتصادی چین در چارچوب پژوهه کمربند و جاده	چین
Kalathil (2011): تأثیر اقتصادی و فرهنگی پژوهه کمربند و جاده بر نفوذ کشورهای دیگر.	گسترش زبان چینی و فرهنگ کنفوشیوسی	
Popescu (2006): تأثیر زبان روسی در کشورهای آسیای میانه.	تضعیف زبان فارسی در آسیای میانه به دلیل استفاده گسترده از زبان روسی	روسیه

- نقش Borshchevskaya (2021): - مذهب ارتدوکس در سیاست‌های قدرت نرم روسیه.	- نفوذ مذهب ارتدوکس در رقابت با فرهنگ شیعی ایران	
- نقش Jodicke (2018): - ترویج و هابیت به عنوان ابزار قدرت نرم.	- رقابت مذهبی در کشورهای شیعه‌نشین و ترویج و هابیت	
- Ghafarinezhad et al. (2021): - رقابت مذهبی عربستان با ایران در کشورهای اسلامی.	- مقابله با گسترش فرهنگ و زبان فارسی در کشورهای اسلامی	
- نقش Giannotta (2024): - گسترش زبان ترکی و استفاده از آن برای تقویت هويت ترک محور در آسیای میانه	- گسترش زبان ترکی و استفاده از آن برای تقویت هويت ترک محور در آسیای میانه	
- Barkey (201 1): (تأثیر سیاست‌های فرهنگی ترکیه در کشورهای ترک‌زبان.	- بهره‌گیری از میراث عثمانی برای کاهش نفوذ فرهنگی ایران	

ضعف‌ها و نقصان‌های سیاست‌گذاری قدرت نرم ایران در مقایسه با رقبا و راه‌حل‌های ممکن برطرف کردن نواقص			
دیدگاه‌ها	راه‌حل‌های ممکن برای برطرف کردن نواقص	نقاط ضعف و نقصان ایران	موضوع
Popescu (۲۰۰۶): استفاده از زبان روسی در آسیای میانه به عنوان ابزار قدرت نرم.	تأسیس مدارس زبان فارسی در کشورهای آسیای میانه و قفقاز	کمبود برنامه‌های آموزشی و فرهنگی منسجم برای گسترش زبان فارسی	زبان فارسی و فرهنگ ایرانی
فتاحی اردکانی (۱۳۹۷): اهمیت زبان فارسی در قدرت نرم ایران.			
Kalathil (۲۰۱۱): اهمیت رسانه‌های دیجیتال در دیپلماسی قدرت نرم.	تقویت حضور در رسانه‌های جهانی و تولید محتواهای دیجیتال برای معرفی فرهنگ ایرانی	محدودیت‌ها در رسانه‌های جهانی و فضای دیجیتال	مقابله رسانه‌های جهانی با

Joshi (۱۹۹۹): نقش رسانه‌ها در نفوذ فرهنگی			
Sayama (۲۰۱۹): موفقیت چین با مدارس کنسوپیوسی.			دیپلماسی فرهنگی علمی
Nye (۲۰۲۲): تبادل علمی و پژوهش‌های مشترک برای گسترش قدرت نرم.	توسعه مراکز علمی و فرهنگی ایرانی در کشورهای هدف و تقویت تبادل‌های علمی	کمبود مراکز علمی و فرهنگی ایرانی در سطح جهانی	
مقصودی و عرب (۱۳۹۸): اهمیت انسجام در سیاست‌گذاری فرهنگی.	ادغام مراکز متعدد فرهنگی دولت‌محور	سردرگمی و آشفتگی در سیاست‌گذاری فرهنگی	
فتاحی اردکانی (۱۳۹۷): تأثیر منفی عدم هماهنگی در سیاست‌گذاری فرهنگی ایران.	ایجاد یک شورای سیاست‌گذاری واحد و پاسخگو	وجود مراکز و شوراهای متعدد بدون مسئولیت پاسخگویی	تعداد مراکز و شوراهای تصمیم‌گیری
مقصودی و عرب (۱۳۹۸): پیشنهاد یک الگوی جامع سیاست‌گذاری فرهنگی.	طراحی و اجرای یک استراتژی جامع و یکپارچه برای استفاده از مزیت‌های فرهنگی و تاریخی	نیود استراتژی جامع و یکپارچه در سیاست‌گذاری فرهنگی و آموزشی	سیاست‌گذاری فرهنگی
Popescu (۲۰۰۶): استفاده روسیه از سیاست‌گذاری			

جامع فرهنگی برای قدرت نرم.		
----------------------------------	--	--

(و) پیشنهادهایی برای سیاستگذاری قدرت نرم جمهوری اسلامی ایران:

با توجه به اقدامات کشورهای رقیب یعنی؛ آمریکا، چین، روسیه، عربستان سعودی و ترکیه در حوزه قدرت نرم و همچنین چالش‌ها و ضعفهای سیاستگذاری قدرت نرم جمهوری اسلامی ایران که در بخش‌های پیشین بررسی شد، در این بخش پیشنهادهایی برای سیاستگذاری قدرت نرم ایران ارائه می‌شود که بتوان مزیت‌های فرهنگی، تاریخی و تمدنی ایران را برجسته کرده و تقویت نفوذ فرهنگی در حوزه ایران فرهنگی را پیگیری نمود.

۱. در دستور کار قرار دادن الگوی سیاستگذاری مشارکتی مبتنی بر توامندسازی نهادهای داخلی و منطقه‌ای ایران:

نیکو پوپسکو در مقاله Russian's soft power Ambition. CEPS Policy Brief, NO,115,(2006: 3) عنوان می‌نماید که روسیه با تمرکز بر همکاری‌های چندجانبه و تقویت نهادهای داخلی و منطقه‌ای، موفق به گسترش نفوذ فرهنگی و سیاسی خود در کشورهای همسایه شده است.

سرژیونین و کارابشکین در مقاله Understanding Russia's Soft Power Strategy. Politics, ۳۳(۴-۳)(2006:354-355)، به اهمیت سیاستگذاری مشارکتی در تقویت قدرت نرم روسیه و بهره‌برداری از همکاری‌های منطقه‌ای اشاره می‌کند.

به استناد این دیدگاه‌ها، الگوی مشارکتی می‌تواند به عنوان راهکاری مؤثر برای سیاستگذاری قدرت نرم ایران در حوزه ایران فرهنگی مطرح شود. این الگو بر همکاری فعالانه نهادهای مختلف دولتی و غیردولتی در ایران، تأکید دارد. مشارکت با نهادهای فرهنگی و علمی کشورهای همسایه و ایجاد دیپلماسی فرهنگی و آموزش زبان فارسی در سطح بین‌المللی را می‌توان در قالب این الگو دنبال نمود. همچنین بایستی میان نهادها و سازمان‌های مرتبط مانند؛ وزارت امور خارجه، وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزشی، در حوزه سیاستگذاری قدرت نرم، هماهنگی بوجود آورد. همین گونه باید همکاری‌های چندجانبه با کشورهای منطقه، بخصوص ائتلاف‌های فرهنگی با کشورهای فارسی‌زبان مانند؛ افغانستان و تاجیکستان ایجاد شود و از طریق پروژه‌های مشترک فرهنگی و آموزش زبان فارسی، نفوذ فرهنگی خود را در این کشورها تقویت نمود.

۲. تقویت دیپلماسی فرهنگی با تأسیس دانشگاه‌های ایرانی در کشورهای آسیای میانه و قفقاز:

اوسامو سایاما در مقاله China,s Approach to soft power seeking a Balance Between Nationalism, Legitimacy, and international influence. RUSI Ocassional paper. (2019: 6-7) به تأسیس مدارس کنفوشیوسی در کشورهای هدف، نمونه‌های از سیاست‌های موفق چین در گسترش دیپلماسی فرهنگی اشاره دارد که می‌تواند الگوی مشابهی برای ایران باشد. این دانشگاه‌ها می‌توانند در برنامه‌های علمی و فرهنگی مشترک شرکت کنند و زبان فارسی را به عنوان زبان رسمی آموزش دهند. همچنین، از طریق این دانشگاه‌ها، ایران می‌تواند بر توسعه زبان فارسی و **ترویج فرهنگ ایرانی و بازاریابی هويت مشترک تاریخی- تمدنی منطقه تمرکز نماید. تمرکز بر تأسیس مدارس فارسی‌زبان در کشورهای منطقه می‌تواند به گسترش زبان فارسی و تقویت ارتباطات فرهنگی و اقتصادی ایران با این کشورها یاری رساند. (خبرگزاری جمهوری اسلامی، ۶ مهر ۱۴۰۳، کد خبر: ۸۵۶۰۹۲۶۳)

۳. استفاده از میراث فرهنگی و تاریخی ایران در رسانه‌ها و فضای دیجیتال:

کالات هیل، در مقاله China,s soft power in the information Age: Think Again. ISD working paper in New Diplomacy. (2011: 5-6) به استفاده مؤثر چین از میراث فرهنگی در رسانه‌ها و فضای دیجیتال برای گسترش قدرت نرم خود اشاره می‌کند که الگوی مشابه برای ایران پیشنهاد می‌دهد. از این روی با الگو گیری از اقدامات رقبا، ایران باید برای تقویت قدرت نرم، از میراث فرهنگی و تاریخی غنی خود بهره‌بازیزه در رسانه‌ها و فضای دیجیتال استفاده کند. با توجه به چالش‌های رسانه‌ای که از سوی آمریکا و غرب مطرح می‌شود، ایران باید در تولید محتواهای دیجیتال و رسانه‌ای به خصوص در فضای برخط و ایجاد سکوهای ارتباط جمعی فراگیر فعال عمل نماید. در امتداد این سیاست ایران می‌تواند مستندهای تاریخی و سریال‌های فرهنگی درباره تمدن ایرانی، هنر ایرانی و دستاوردهای علمی ایران که بازگو کننده اشتراکات هویتی با جوامع حوزه ایران فرهنگی است، تولید کرده و آن‌ها را در سکوهای پرمخاطب، منتشر کند. این کار می‌تواند موجب آشایی بیشتر مردم منطقه و جهان با میراث مشترک حوزه ایران فرهنگی شود.

هم راستای این برنامه‌ها بایستی به تقویت و راهاندازی شبکه‌های تلویزیونی و رادیویی ویژنده، به زبان فارسی و زبان‌های منطقه‌ای توجه ویژه داشت این اقدام می‌تواند نقش بزرگی در گسترش فرهنگ ایرانی در کشورهای همسایه و منطقه ایفا کند. و نقاط اشتراک را برجسته سازد ۴. تقویت دیپلماسی دینی و مذهبی در کشورهای شیعه نشین:

جودیک در مقاله: Religious soft power in the south Caucasus: The influence of Iran and Turkey. Caucasus studies Quarterly Jornal, 2(3), 2018: 2-3. به تأثیر دیپلماسی دینی ایران در قفقاز جنوبی و استفاده از مذهب برای تقویت روابط فرهنگی اشاره می‌کند. همین طور غفاری نژاد و همکارانش در مقاله: Iran and Saudi Arabia: The Regional competition of soft power. Iranian political studies Jornal, 12(2), 2021:365-366) به رقابت ایران و عربستان در حوزه دیپلماسی مذهبی و استفاده از مذهب به عنوان ابزار قدرت نرم می‌پردازد. برابر این نظر و با توجه به قدرت نرم مذهبی که ایران از طریق تشیع دارد، می‌توان از دیپلماسی دینی برای تقویت نفوذ فرهنگی خود در کشورهای شیعه نشین و مسلمانان سنتی معتمد استفاده کند. ایران می‌تواند با برگزاری همایش‌ها و نشستهای علمی با تمرکز بر هویت اسلامی-شیعی تأثیرگذاری بر افکار عمومی در کشورهای منطقه را افزایش دهد.

در آخر می‌توان بیان داشت؛ ایران با مزیت‌های فرهنگی، تاریخی، و تمدنی عظیم خود، از ظرفیت‌های بین‌المللی برای تقویت قدرت نرم در حوزه ایران فرهنگی برخوردار است. اما برای جبران نفاط ضعف و رقابت با کشورهای رقیب مانند آمریکا، چین، روسیه، عربستان و ترکیه، باید از یک الگوی سیاست‌گذاری مشارکتی استفاده کند تا بتوان بر دیپلماسی فرهنگی، گسترش زبان فارسی، تقویت رسانه‌ها و ترویج میراث فرهنگی متتمرکز شد. این رویکرد می‌تواند نفوذ فرهنگی ایران را در آسیای میانه و غرب آسیا تقویت کرده و هویت مشترک منطقه‌ای را در برابر رقبا حفظ نماید.

ماتریس مستند پیشنهادات برای تقویت سیاست‌گذاری قدرت نرم ایران

نظرات	اهداف و فواید	پیشنهادات عملی
Popescu (۲۰۰۶): استفاده از زبان روسی در کشورهای آسیای میانه به عنوان ابزار قدرت نرم.	گسترش زبان فارسی و تقویت ارتباطات فرهنگی و آموزشی با کشورهای آسیای میانه و قفقاز	تأسیس دانشگاه‌ها و مدارس زبان فارسی در کشورهای هدف
فتاحی اردکانی (۱۳۹۷): تأکید بر زبان فارسی به عنوان ابزار قدرت نرم ایران.		
Jodicke (۲۰۱۸): تأثیر دیپلماسی دینی ایران و ترکیه در قفقاز جنوبی.	تقویت روابط فرهنگی و مذهبی با کشورهای شیعه نشین و مقابله با رقابت‌های مذهبی عربستان	تقویت دیپلماسی فرهنگی با کشورهای شیعه نشین
Ghafarinezhad et al (۲۰۲۱): رقابت ایران و عربستان در استفاده از قدرت نرم مذهبی.		
Kalathil (۲۰۱۱): استفاده از ایران و چین از رسانه‌های دیجیتال برای گسترش قدرت نرم.	گسترش تصویر مثبت ایران و معرف فرهنگ ایرانی در رسانه‌های جهانی و فضای دیجیتال	تولید محتوا و رسانه‌ای و مستند فرهنگی در سطح جهانی
Joshi (۱۹۹۹): تأثیر رسانه‌ها در انقلاب اطلاعاتی و نفوذ فرهنگی.		

<p>Sayama (۲۰۱۹): تأثیر دیپلماسی فرهنگی چین از طریق مدارس کنفوشیوسی.</p> <p>Nye (۲۰۲۳): نقش تبادل علمی و پژوهش‌های مشترک در تقویت قدرت نرم.</p> <p>Borshchevskaya (۲۰۲۱): استفاده روسیه از میراث فرهنگی در خاورمیانه.</p> <p>فتاحی اردکانی (۱۳۹۷): اهمیت میراث فرهنگی ایران در تقویت هویت ایرانی.</p>	<p>تقویت روابط علمی و فرهنگی با کشورهای آسیای میانه، فرقان و خاورمیانه</p>	<p>سرمایه‌گذاری در پروژه‌های مشترک علمی و فرهنگی با کشورهای منطقه‌ای</p>
---	--	--

(ز) نتیجه‌گیری، ارائه مدل و پیشنهادهایی برای پژوهش‌های آینده:

مطالعه حاضر نشان می‌دهد که نظریه قدرت نرم جزو نای چارچوب جامعی برای تحلیل سیاست‌های بین‌المللی و منطقه‌ای در حوزه ایران فرهنگی فراهم می‌کند. ایران با تکیه بر مزایای تاریخی و فرهنگی همچون زبان فارسی، میراث تمدنی غنی و هویت اسلامی‌شیعی، ظرفیت‌های گستردگی برای تقویت نفوذ و همگرایی منطقه‌ای دارد. با این حال، چالش‌های جدی از سوی رقبا مانند آمریکا، چین، روسیه، عربستان و ترکیه در حوزه‌های فرهنگی، زبانی و مذهبی وجود دارد که نیازمند بازنگری در سیاست‌گذاری‌های قدرت نرم ایران است.

برای استفاده مؤثر از ظرفیت‌های موجود، تقویت برنامه‌های جهانی در حوزه زبان فارسی و میراث فرهنگی ایران ضروری است. ایجاد مرکز علمی و فرهنگی در کشورهای هدف، توسعه آموزش زبان فارسی به عنوان زبانی بین‌المللی، و سرمایه‌گذاری در حوزه رسانه‌های دیجیتال از جمله اقداماتی است که می‌تواند به ارتقاء جایگاه ایران در عرصه قدرت نرم کمک کند. همچنین، بهره برداری از تجربیات موفق سایر کشورها، نظیر دیپلماسی فرهنگی چین و دیپلماسی رسانه‌ای غرب، می‌تواند راهگشا باشد.

"پیشنهاد مدل همگرایی منطقه‌ای در حوزه ایران فرهنگی: "مدل تقویت قدرت نرم بر محور زبان فارسی"

۱. نظریه‌مبنا:

نظریه این مدل بر پایه قدرت نرم جزو نای و کاربرد آن در روابط بین‌الملل است، اما با توجه ویژه به زمینه بومی ایران فرهنگی، تمرکز نظریه بر این است که زبان فارسی به عنوان یکی از اصلی‌ترین عناصر فرهنگی می‌تواند به عنوان عامل هویت ساز، همگرایی زا، و انسجام بخش عمل کند. هدف، کاهش تنفس‌های ناشی از رقابت‌های منطقه‌ای و تقویت پیوند‌های فرهنگی از طریق زبان مشترک و میراث فرهنگی است.

۲. محورها و عناصر کلیدی مدل:

۱. این مدل از سه محور اصلی و چندین زیرمحور تشکیل شده است که به صورت مرحله‌ای و ساختارمند عمل می‌کنند:

الف. محور فرهنگی‌زبانی: تقویت انسجام و هویت مشترک.

هدف: احیای هویت مشترک منطقه‌ای از طریق زبان فارسی و میراث تاریخی‌تمدنی ایران.

اقدامات ضروری:

گسترش آموزش زبان فارسی در کشورهای حوزه ایران فرهنگی (افغانستان، تاجیکستان، بخش‌هایی از قرقائاز و آسیای میانه) با تأکید بر مدارس، دانشگاه‌ها، و دوره‌های آموزش آزاد.

تولید و گسترش محصولات فرهنگی-رسانه‌ای به زبان فارسی شامل فیلم، سریال، مستند، موسیقی، و کتاب که منعکس کننده ارزش‌ها و هویت مشترک باشند.

ایجاد شبکه‌های رسانه‌ای منطقه‌ای به زبان فارسی (مانند شبکه‌های تلویزیونی، رادیویی، و رسانه‌های دیجیتال) که اخبار، برنامه‌های فرهنگی و اجتماعی منطقه را پوشش دهند.

ب. محور دیپلomatic فرهنگی: ارتقای تعاملات منطقه‌ای:

هدف: افزایش تعاملات فرهنگی، علمی، و هنری میان کشورهای حوزه ایران فرهنگی.

اقدامات ضروری:

برگزاری جشنواره‌های فرهنگی-هنری مشترک (مانند جشنواره فیلم، نمایشگاه‌های هنر و صنایع دستی) با محوریت زبان فارسی.

تبادل فرهنگی و دانشگاهی میان نخبگان، دانشجویان، و استاید دانشگاه‌های ایران و سایر کشورهای حوزه ایران فرهنگی.

تأسیس نهادهای مشترک فرهنگی منطقه‌ای (مانند فرهنگستان منطقه‌ای زبان و ادب فارسی) برای ترویج همکاری‌های فرهنگی پایدار.

ج. محور سیاستگذاری و دیپلomatic عمومی: مقابله با سیاست‌های محدودیت ساز رقبا:

هدف: خنثی‌سازی سیاست‌های محدودیت ساز قدرت‌های رقیب و افزایش نفوذ فرهنگی ایران در منطقه.

اقدامات ضروری:

پایش مستمر سیاست‌های فرهنگی قدرت‌های رقیب (مانند پژوهه‌های فرهنگی عربستان، ترکیه، و غرب) و ارائه سیاست‌های خنثی‌کننده.

تقویت دیپلomatic عمومی و ارتباط با افکار عمومی منطقه از طریق سفارتخانه‌ها، کنسولگری‌ها، و برنامه‌های فرهنگی.

حمایت از نهادهای غیردولتی فعال در زمینه ترویج فرهنگ و زبان فارسی در کشورهای حوزه ایران فرهنگی.

۳. ارتباط منطقی محورها:

این سه محور به صورت شبکه‌ای به هم متصل‌اند و یکدیگر را تقویت می‌کنند:

محور فرهنگی-زبانی بستر هویتی و معنایی برای سایر محورها فراهم می‌کند.

محور دیپلomatic فرهنگی تعاملات فرهنگی و علمی را تقویت کرده و به افزایش اعتماد و همگرایی منطقه‌ای کمک می‌کند.

محور سیاستگذاری و دیپلomatic عمومی چارچوب اجرایی و راهبردی را برای عملیاتی کردن دو محور دیگر ارائه می‌دهد و مانع نفوذ سیاست‌های محدودیت ساز رقبا می‌شود.

۴. کاربرد مدل:

این مدل عملی، می‌تواند به عنوان یک راهبرد سیاستگذاری فرهنگی و قدرت نرم در حوزه ایران فرهنگی عمل کند. تمکز اصلی بر زبان فارسی به عنوان عنصر هویتی مشترک، موجب تقویت تعاملات فرهنگی، کاهش تنش‌های منطقه‌ای، و افزایش نفوذ فرهنگی ایران خواهد شد. در نهایت، این مدل با ایجاد پیوند‌های پایدار فرهنگی-زبانی، به دستیابی به همگرایی منطقه‌ای و مقابله با رقابت‌های قدرت‌های رقیب کمک می‌کند.

خلاصه بصری مدل:

مرکز مدل: زبان فارسی: محور هویتساز و همگرا ساز

محور ۱: تقویت انسجام فرهنگی از طریق آموزش و رسانه

محور ۲: ارتقای تعاملات فرهنگی و دیپلomatic

محور ۳: سیاستگذاری و دیپلماسی عمومی برای مقابله با رقبا

این سه محور به صورت شبکه‌ای عمل کرده و در مرکز خود بر محور اصلی (زبان فارسی) تمرکز دارند.

پیشنهادهایی برای پژوهش‌های آتی:

۱. بررسی تطبیقی سیاستگذاری قدرت نرم ایران با قدرت‌های منطقه‌ای مانند ترکیه و عربستان سعودی.
۲. تحلیل نقش رسانه‌های دیجیتال در گسترش زبان فارسی و فرهنگ ایرانی در کشورهای آسیای میانه و قفقاز.
۳. مطالعه استراتژی‌های بهره‌گیری از هویت شیعی در دیپلماسی فرهنگی ایران.
۴. بررسی تأثیر دیپلماسی علمی و آموزشی بر تقویت روابط ایران با کشورهای هدف در حوزه ایران فرهنگی.
۵. طراحی سیاستگذاری قدرت نرم با محوریت زبان فارسی بمنظور تولید و تقویت مشارکت منطقه‌ای پایدار در حوزه ایران فرهنگی.

در نهایت، ایران می‌تواند با تمرکز بر تقویت هویت فرهنگی و زبانی مشترک در منطقه و استفاده از ابزارهای مدرن، گام‌های مؤثری در جهت افزایش همگرایی منطقه‌ای و مقابله با رقابت‌های بین‌المللی بردار. چنین رویکردی می‌تواند الگویی برای سیاستگذاری قدرت نرم در سایر کشورها نیز ارائه دهد.

منابع فارسی:

۱. امیری، مهدی، ۱۳۹۸، جایگاه قدرت نرم در سیاست خارجی روسیه (۲۰۰۴-۲۰۱۶) رساله دکتری، دانشگاه علامه.
۲. خبرگزاری جمهوری اسلامی، ۱۴۰۳، افتتاح تالار حافظ و کلاس زبان فارسی در مدرسه ۶۱ ایروان، ۶ مهر، کد خبر: ۸۵۶۰۹۲۶۳.
۳. دهشیری، محمد رضا و غفوری، مجتبی. (۱۳۹۴). الزامات راهبردی جمهوری اسلامی ایران در قبال سیاست‌های خاورمیانه‌ای جدید آمریکا. فصلنامه سیاست‌های راهبردی و کلان، سال سوم، شماره دوازدهم، زمستان ۱۳۹۴، صص ۱۷۵-۱۹۳.
۴. دهقانی فیروزآبادی، سید جلال و امیری، مهدی. (۱۳۹۷). زمینه‌های سوچه‌جی جایگاه قدرت نرم در سیاست خارجی روسیه (۲۰۱۹-۲۰۰۰). فصلنامه علمی پژوهشی سیاست جهانی. دوره هفتم، شماره چهارم، زمستان ۱۳۹۷، پیاپی ۲۶، صص ۹۹-۱۳۲.
۵. روحانی، حسن. (۱۴۰۳). چگونگی قدرت نرم کشور قطر و توسعه اقتصادی آن از سال ۲۰۲۳ تا ۲۰۱۰. دانشنامه کارشناسی ارشد دانشگاه آزاد واحد تهران مرکزی.
۶. عزیزی، حمید. رضا. (۱۳۹۳). آسیای مرکزی، عرصه مغول مانده سیاست خارجی ایران. تابناک ۱۸ فروردین، ۱۳۹۳، ۱۳۹۳، کدخبر ۳۹۰۸۵۶.
۷. فتاحی اردکانی، حسین و مسعود نیا، حسین. (۱۳۹۷). تحلیل مفهوم قدرت نرم و منابع تشکیل‌دهنده آن از دیدگاه جوزف نای (سخت نرم و هوشمند). دو فصلنامه علمی-پژوهشی مطالعات قدرت نرم، سال هشتم، شماره هجدهم، بهار و تابستان، صص ۵۴-۶۵.
۸. کرمی، جهانگیر و کوزه گر کالجی، ولی. (۱۳۹۳). الگوی ضد هژمونیک روسیه، چین و ایران در مقابل آمریکا. فصلنامه آسیای مرکزی و قفقاز. شماره ۸۵، بهار ۱۳۹۳، صص ۱۲۷-۱۵۹.
۹. مرادی، جهانبخش و سهرابیان، اعظم. (۱۴۰۱). دیپلماسی و قدرت نرم جمهوری اسلامی ایران در عراق جدید. فصلنامه مطالعات سیاست بین‌الملل. دوره ۲ شماره ۳، پاییز ۱، ۱۴۰۱، صص ۱-۲۸.
۱۰. مقصودی، م. و عرب، م. (۱۳۹۰). شاهنامه: عرصه تعامل فرهنگی- هویتی ایران با کشورهای فارسی‌زبان. فصلنامه مطالعات سیاسی، ۱۴(۴)، ۷۳-۹۲.
۱۱. مقصودی، م. و عرب، م. (۱۳۹۸). الزامات بازنگری در مناسبات ایران با حوزه فارسی‌زبانان. فصلنامه مطالعات آسیای جنوب غربی، ۲(۶)، ۲۹-۵۰.
۱۲. میری نام نیها، میلاد. (۱۴۰۰). تحلیل دیپلماسی فرهنگی یونسکو در تقویت همکاری‌های بین‌المللی با تأکید بر حوزه تمدنی ایران فرهنگی. دانشنامه کارشناسی ارشد، دانشگاه اصفهان.

منابع انگلیسی:

1. Alotaibi, F. H. E. (2023). Strategies and sources of soft power in Saudi Arabia. Dissertation, Universiti Sains Malaysia. Metric No. P-Y d22/0008(R). Professor Azeem Fazwan Bin Ahmad Farouk, February 11, 2023, 1-15.

- Barkey , Henri J.(2011), Turkish Foreign Policy and the Middle East 'CERI Strategy Papers ' (Nl,١٠), Pp 1-14, <http://WWW>. Ceri. Science. Po. Org.
٢. Borshchevskaya, A. L. (n.d.). Russia's soft power projection in the Middle East. Great Power Competition: The Changing Landscape of Global Geopolitics. Military Review, November–December ٢٠٢١, ٣٢–٤٥. <https://www.armyupress.army.mil>
٤. Giannotta, V. (٢٠٢٤, September ١٠). Is Türkiye losing interest in partnership with the EU? Contemporary Political Studies Quarterly Journal, ١٥(١), ٤٩–٦٢.
٥. Giannotta, V., Cubukcuoglu, S. S., & Al Qutbah, S. (2024, October 7). Looking at Turkish foreign policy under the AKP rule. Contemporary Political Studies Quarterly Journal , 15(1), 27–48.
٦. Ghafarinezhad, M., Kazemi, H., & Yavari, H. (n.d.). Iran and Saudi Arabia: The regional competition of soft power. Iranian Political Studies Journal , 12(2), 353–375. .
٧. Jodicke, Ansger. (٢٠١٨, December ١٢). Religious soft power in the South Caucasus: The influence of Iran and Turkey. Caucasus Studies Quarterly Journal, ١–٥.
٨. Joshi, Akshay. (١٩٩٩). The information revolution: Power political aspects. Strategic Analysis: A Monthly Journal of the IDSA, ٢٣(٦). Not: 1-40
٩. Kalathil, Shanthi. (٢٠١١). China's soft power in the information age: Think again. ISD Working Papers in New Diplomacy. Georgetown University: Edmund A. Walsh School of Foreign Service, ١–١٢.
- ١٠.Katz, D. J. (٢٠١٨). Multidimensionality: Rethinking power projection for the ٢١st century. Parameters, ٤٨(٤), ٢٥–٣٢. <https://doi.org/10.1007/s13300-018-0554>.
١١. Khatiashvili, M. (n.d.). Understanding Russia's soft power behavior in Georgia after the Russo-Georgian war. Ivane Javakhishvili Tbilisi State University, Faculty of Humanities, ١–٢٠.
١٢. Lukyanova, Grigory. And, Mironov, Artemy (٢٠٢٢, February ٢٥). Turkey's policy in Central Asia: Are ambitions well-founded? Strategic Analysis: International Security, Society and Culture, Economy, ١–٩.
١٣. Nye, J. S. (٢٠٢٢). Soft power and great-power competition: Shifting sands in the balance of power between the United States and China. Center for China and Globalization. Cambridge, MA: Springer. https://doi.org/10.1007/978-1-00-91781-1_10
١٤. Popescu, N. (٢٠٠٦). Russia's soft power ambitions. Centre for European Policy Studies, ١١٥, ١–٩. <https://www.ceps.be>
١٥. Sayama, Osama. (٢٠١٩). China's approach to soft power: Seeking a balance between nationalism, legitimacy, and international influence. Royal United Services Institute for Defence and Security Studies, ١–١٥.
١٦. Sergunin, A., & Karabeshkin, L. (٢٠١٥). Understanding Russia's soft power strategy. Politics, ٣٣(٤-٣), ٣٤٧–٣٦٣. <https://doi.org/10.1080/0032342X.2015.1011111>
١٧. Uberoi, Varun. (٢٠١٨). National identity – A multiculturalist's approach. Critical Review of International Social and Political Philosophy, ٢١(١), ٤٦–٦٤. [https://doi.org/10.1080/13698230.2017.1398475/1..1..8..](https://doi.org/10.1080/13698230.2017.1398475)